Натисніть тут, щоб

купити книгу на сайті

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

НАГОЛОШЕННЯ СЛІВ

ДОВІДНИК УЧНЯ

“Богдан”
Тернопіль

ББК 81.2 УКР-4
Н30

Наголошення слів. Довідник учня / Упорядник Г.А.Домарецька. — Тернопіль: Богдан, 1998.– 72 с.
ISBN 966-7224-80-5

У довіднику подано загальновживані слова сучасної української літературної мови, відмінювання, правопис і наголошення яких викликають певні труднощі.

Довідник призначений для учнів, вчителів та батьків.

Редактор: Будний Б.Є.

Комп'ютерний набір та верстка: Побережник О.В.

Всі права застережені
All rights recerved

Видавець Богдан Будний
Свідоцтво №65009963 від 25.09.1995р.
м.Тернопіль, вул.Танцорова, 11
тел. (0352) 43-00-46; тел./факс (0352) 25-18-09
E-mail: *publishing@budny.te.ua*

ISBN 966-7224-80-5

© Домарецька Г.А., 1998
© ПВ Будний Б.Є., 1998

Передмова

Загальновідомо, що культура усного чи писемного мовлення має відповідати певним нормам. Важливе значення у цьому має дотримання норм правильного наголошення слів.

У шкільній практиці щоденного мовного спілкування часто виникають запитання, чи правильно передається звучання слів, чи не порушується усталений літературний наголос, чи правильно утворена граматична форма слів.

Специфікою цього довідника є те, що в ньому подані слова, при наголошенні яких учні стикаються з певними труднощами.

Це слова з подвійним наголосом (**нафтови́й** і **нафто́вий**), дієслова недоконаного і доконаного виду (**перево́дити** і **переводи́ти**), а також прислівники (**ко́взко**, **ма́рно**) та дієприслівники (**па́лячи**, **ко́сячи**).

У довіднику подаються деякі додаткові граматичні форми слів: при іменниках — родовий відмінок однини чи множини, при прикметниках та дієприкметниках — закінчення жіночого і середнього роду, при дієсловах — перша та друга особа однини та множини.

При укладанні довідника була використана література:

А. А. Бурячок. Орфографічний словник (К., 1996)
С. І. Головащук. Складні випадки наголошення (К., 1995)
С. Я. Єрмошенко. Словник труднощів української мови (К., 1989)
Орфографічний словник української мови. (К., 1994)
Українська літературна вимова і наголос. Словник-довідник. (К., 1973)

Пояснення скорочень

виг. — вигук
д. — давальний відмінок
див. — дивіться
дієприкм. — дієприкметник
дієприсл. — дієприслівник
дієсл. — дієслово
док. — доконаний вид
ж. — жіночий рід
займ. — займенник
зн. — знахідний відмінок
ім. — іменник
кл. — кличний відмінок
м. — місцевий відмінок
майб. — майбутній час
мин. — минулий час
мн. — множина
н. — називний відмінок
нак. — наказовий спосіб
невід. — невідмінюване слово
недок. — недоконаний вид
незм. — незмінне слово
одн. — однина
ор. — орудний відмінок
ос. — особа
прикм. — прикметник
присл. — прислівник
р. — родовий відмінок
с. — середній рід
теп. — теперішній час
числ. — числівник
ч. — чоловічий рід

А

аби́де, *присл.*
аби́коли, *присл.*
аби́куди, *присл.*
аби́хто, аби́кого
аби́що, аби́чого
аби́як, *присл.*
аби́який, аби́якого, *ж.* аби́яка, аби́якої; *с.* аби́яке, аби́якого; *мн.* аби́які, аби́яких
або́що, *частка*
авто́, *невідм., с.*
а́втор, -а, *мн.* -и́, -і́в // автори́ словника́; *але* оби́два а́втори
аге́нтство, -а
аге́нтський, -а, -е
а́дрес, -а, *мн.* -и́, -і́в // Ювіля́рові вру́чено вита́льні адреси́; *але* два а́дреси (*писане привітання*)
адре́са, -и, *мн.* -е́си, -е́с (*позначення місця проживання*)
а́дресний, -а, -е (*від* а́дрес)
адре́сний, -а, -е (*від* адре́са)
алло́, *виг.*
алфа́ві́т, -у
аніза́що, *присл.*
аніко́ли, *присл.*
аніхто́, аніко́го
аніщо́, аніче́го
аніяки́й, аніяко́го; *ж.* аніяка́, аніяко́ї; *с.* аніяке́, аніяко́го; *мн.* аніяки́, аніяки́х
анони́м, -а
антоні́м, -а, *мн.* -и, -ів
апо́строф *і* **апостро́ф,** -а
ара́хіс, -у
ара́хісовий, -а, -е
аркуше́вий, -а, -е
а́тлас, -у (*географічний альбом*)
атла́с, -у (*тканина*)
а́тласний, -а, -е (*від* а́тлас)
атла́сний, -а, -е (*від* атла́с)
атле́т, -а

Б

ба́ба, -и, *мн.* баби́, баб *і* баб і́в // Посхо́дилися баби́ й діди; *але* оби́дві ба́би
ба́бка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -бки́, бо́к // понакликáли бабо́к; *але* дві ба́бки
бавовни́ковий *і* **бавовнико́вий,** -а, -е
бавовня́ний *і* **бавовня́ний,** -а, -е
бавовня́р, -а́, *ор.* -е́м, *кл.* -я́ре, *мн.* -і́, -і́в, *д.* -а́м
бага́ж, -у́, *ор.* -е́м
багатíй, -я́, *ор.* -ém, *кл.* -íю, *мн.* -ї́, -ї́в
багатоголо́сий, -а, -е
багаторазо́вий, -а, -е
бадьоре́нький, -а, -е
бадьори́стий, -а, -е
ба́єчка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -чки́, -чо́к // розповіда́ти баєчки́; *але* дві ба́єчки
ба́жаний *і* **бажа́ний,** -а, -е
базарюва́ти, -ю́ю, -ю́єш *і* **базарува́ти,** -у́ю, -у́єш
байду́же *і* **ба́йдуже,** *присл.*
ба́йка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -йки́, -йо́к // писа́ти байки́; *але* дві ба́йки (*твір; вигадка*)
байка́р, -я́, *ор.* -е́м, *кл.* -а́рю, *мн.* -і́, -і́в, *д.* -я́м
балаку́н, -а́, *кл.* -у́не, *мн.* -и́, -і́в

бала́чка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -чки́, -чо́к
ба́лка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -лки́, -ло́к *і* -лки, -лок // до́вгі ба́лки́; *але* дві ба́лки
ба́лочка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -чки́, -чо́к // *але* дві ба́лочки
ба́нка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -нки́, -но́к *і* -нки, -нок // ба́нки́ консе́рвів; *але* три ба́нки
ба́ночка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -ночки, -ночок *і* -ночки́, -ночо́к // поро́жні ба́ночки́; *але* три ба́ночки
бара́н, -а́, *кл.* -а́не, *мн.* -и́, -ів
барвни́к, -а́
ба́ржа, -і, *ор.* -ею
ба́ржевий, -а, -е
барлі́г, -ло́гу *і* -лога́, *м.* (у) -ло́зі *і* -логу́, *мн.* -ло́ги, -ло́гів *і* логи́, -логів
бас, -а, *мн.* -и́, -ів // співа́ють баси́; баси́ акордео́на; *але* два ба́си
баси́ти, башу́, баси́ш, баси́ть, басимо́, баси́те, бася́ть
баски́й, -а́, -е́
батьки́вство, -а
ба́тьківський, -а, -е
ба́тьківщина[1]**,** -и (*спадщина від батьків*)
Батьківщи́на *і* **Ба́тьківщина**[2]**,** -и (*вітчизна*)
ба́тько, -а, *мн.* -и́, -ів
баштан, -а́ну *і* -ана́, *мн.* -а́ни, -а́нів *і* -ани́, -анів
б□і́лка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -лки́, -ло́к // □веня́ть б□ілки́; *але* дві б□і́лки
б□ола́, -и́, *мн.* б□о́ли, б□іл // літа́ють б□о́ли; *але* дві б□оли́
б□оля́р, -а́, *ор.* -е́м, *кл.* -я́ре, *мн.* -і́, -і́в, *д.* —а́м
безадре́сний, -а, -е
безви́їзний, -а, -е
безви́хідь, бе́звихідь -ході, *ор.* -хіддю
безві́сність, -ності, *ор.* -ністю
бе́звісти, *присл.*
бездиха́нний, -а, -е
бездо́глядний, -а, -е
безквітко́вий, -а, -е
безкори́сливий, -а, -е
бе́зкрай, -ю, *ор.* -єм
бе́злад, -у
безпереста́нку, *присл.*
безпомилко́вий, -а, -е
безпри́кладний, -а, -е
безсполучнико́вий, -а, -е
безшеле́сний, -а, -е
белькота́ти, -очу́, -о́чеш, -о́чуть; *нак.* -очи́
белькоті́ти, -очу́, -оти́ш, -оти́ть, -отимо́, -отите́, -отя́ть; *нак.* -оти́
белько́тячи, *дієприсл.*
бе́нзопрові́д, -во́ду
бе́рег, -а, *м.* (на) -езі, *мн.* -и́, -ів // Річка підмива́є береги́; *але* оби́два бе́реги
берегти́, -ежу́, -еже́ш, -еже́, -ежемо́, -ежете́, -ежу́ть; *мин.* -рі́г, -регла́
бере́жений, -а, -е, *дієприкм.* (дбайли́во бере́жені книжки́; бере́жене від со́нця обли́ччя)
бережене́ний, -а, -е, *прикм.* (*обережний:* Бережене́ного й Бог береже́)

бережучи́, *дієприсл.*
березни́к, -у́ *і* **бере́зник,** -у
березня́к, -у́
бересто́вий *і* **бере́стовий,** -а, -е
берестяни́й, -а́, -е́
бе́ркут, -а
бе́сіда, -и
бе́сідник *і* **бесі́дник,** -а
бе́шкет, -у
бешке́тник, -а
бик, -а́, *кл.* би́че, *мн.* -и́, -і́в
бинтови́й, -а́, -е́
би́ти, б'ю, б'єш, б'є, б'ємо́, б'єте́, б'ють
біб, бо́бу, *мн.* боби́, бобі́в
біг, -у, *м.* (на) -у́
бі́гти, біжу́, біжи́ш, біжи́ть, біжимо́, біжите́, біжа́ть
бігу́н, -а́, *кл.* -у́не, *мн.* -и́, -і́в
бігце́м, *присл.*
біда́, -и́, *мн.* бі́ди, бід // Від цьо́го всі мої бі́ди; *але* дві біди́
біда́к, -а́, *кл.* -а́че, *мн.* -и́, -і́в
біда́р, -я́, *ор.* -е́м, *кл.* -а́рю, *мн.* -і́, -і́в, *д.* -я́м
бідне́нький, -а, -е
бідно́та, -и, *і* **біднота́,** -и́
бідня́к, -а́, *кл.* -я́че, *мн.* -и́, -і́в
бі́йка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -йки, -йок *і* -йки́, -йо́к // Не раз зчиня́лися бі́йки́; *але* оби́дві бі́йки
бік, бо́ку, *м.* (на) бо́ці *і* боку́, *мн.* боки́, бокі́в // тріща́ли боки́; з усіх бокі́в; *але* з обо́х бо́ків; по оби́два бо́ки; на всі бо́ки; ру́ки в бо́ки
біла́н, -а́
бі́лений, -а, -е
бі́лення
біле́нький, -а, -е
білизна, -и (*вироби з тканини*: пра́ння білизни)
білизна́, -и́ (*білість*: білизна́ снігу)
білизняний *і* **білизня́ний,** -а, -е
біли́ти, -лю́, -лиш
білко́вий, -а, -е
біля́венький, -а, -е
бі́лячи, *дієприсл.*
бір, бо́ру, *м.* (у) бору́, *мн.* бори́, борі́в
блазе́нство, -а
блакитне́нький, -а, -е
близе́нький, -а,-е
близьки́й, -а́, -е́
бли́зько, *присл.*
бли́скавка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -вки, -вок
бли́скітка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -ток
бліде́нький, -а, -е
бліди́й, -а́, -е́
блі́до, *присл.*
блу́зка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -зки́, -зо́к, *і* -зки, -зок // ши́ти блу́зки́; *але* дві блу́зки
бляша́нка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -нки́, -но́к // бляшанки́ з консе́рвами; *але* три бляша́нки
бля́шка, -и, *д. і м.* -ці, *мн.* -шки́, -шо́к // понашива́ти бляшки́; *але* дві бля́шки
бобе́р, -бра́
бобо́вий, -а, -е
бог (*у православ'ї* — **Бог**), -а, *кл.* бо́же (Бо́же), *мн.* -и́, -і́в // олімпі́йські боги́; вола́ти до богі́в; *але* два бо́ги
божи́тися, -жу́ся, -жишся